

Tilgængelighed for folk med et hørehandikap.

Afhandling til 4. Dan. 2021

Aspirant: Peter Hugo Forum Borg Rothgardt

Nuværende grad: 3. Dan.

Ønsket grad: 4. Dan.

Klub: Taekwondo Klubben Do

Vejleder: Carsten Pedersen 7. Dan.

Indstillet af: Carsten Pedersen 7. Dan.

Indholdsfortegnelse:

Forord.....	S. 3
Indledning.....	S. 3
Motivation for emnevalg.....	S. 4
Afgrænsning af emnevalg.....	S. 4
Problemformulering.....	S. 4
Metode.....	S. 5
Hvornår er man døv.....	S. 5
Hvad er en hørekurve.....	S. 6
Hvordan er man inkluderende i sportens verden herunder TKD.....	S. 7
De 7 sanser.....	S. 8
Hvordan kan DDI og DTaF evt. samarbejde.....	S. 9
Parasport Danmark nationalt/internationalt.....	S. 10
Træning af folk med et hørehandicap.....	S. 13
Træning med tegnsprogstolk.....	S. 15
Diskussion.....	S. 16
Konklusion.....	S. 18
Perspektivering.....	S. 19
Bilagliste.....	S. 20
Kildeangivelse.....	S. 21

Forord:

Jeg startede til taekwondo i august 1988. Hvis jeg skulle fortælle hvor meget sporten har givet mig, ville det være en afhandling i sig selv. Jeg kan fortælle, at jeg ikke ville være den person jeg er i dag, hvis ikke det havde været for denne kampkunst. Jeg har brugt den i svære tider, jeg har haft op- og nedture, set store dele af verdenen, og sporten har givet mig værdier, jeg i dag efter 33 år i en dobog virkelig lever efter. En af de ting, jeg har værdsat ved sporten er, at uanset hvem vi er, og hvor vi kommer fra, eller hvilken ”bagage” vi har med os, så har vi sporten, dragten og ritualerne, samt meget andet til fælles; og der er plads til alle. Min overbevisning er, at sporten kan tilegnes alle uanset hvad.

Lige præcis den del med at omfavne folk er noget jeg gerne vil dykke ned i, i denne afhandling. Her med et ekstra fokus på døve og folk med et høretab. Netop den omfavnende del i taekwondo jeg har erfaret, har jeg taget med mig gennem hele livet og nu også i denne afhandling.

Indledning:

Jeg vil i min afhandling bestrebe mig på at belyse, hvordan Dansk Taekwondo Forbund (fremadrettet DTaF) kan inkludere flere folk med et handicap med et primært fokus på folk med høretab. Derfor vil jeg undersøge hvordan der kan skabes et samarbejde mellem DTaF og Danske Døves idrætsforbund (fremadrettet DDI) samt Parasport Danmark (fremdadrettet PSD). For at tilegne mig den viden, vil jeg tage kontakt til de respektive formænd og relevante personer i de forbund for få indblik i et eventuelt allerede igangværende samarbejde. Slutteligt vil jeg via undersøgelser fra nettet og flere empiriske undersøgelser finde ud af, om det at have et tab af en sans herunder høresansen, styrker de resterende sanser, og om dette kunne være til gavn, når man udøver Taekwondo.

Motivation for emnevalg:

Min motivation for opgaven startede tilfældigt for år tilbage. Jeg var i 2013 i Sofia, Bulgarien, og oplevede Deaflympics, de olympiske lege for døve. Der blev blandt andet afviklet et taekwondo kampstævne. Desværre var jeg forhindret i at se det, da jeg skulle arbejde. Ikke desto mindre fik det mig til at tænke, at jeg havde et ben i hver lejr og på den måde måske en dag ville kunne komme ind i hallen som træner og have danske døve deltagere med.

Jeg arbejder til dagligt som tegnsprogstolk og har den daglige kontakt med døve qua mit arbejde. For år tilbage, så jeg en tendens til, at døve ikke blev inkluderet i sportens verden helt på lige fod med hørende, og tænkte, om jeg ville kunne kombinere min passion for sport generelt og mine evner indenfor tegnsprog. Ja, måske en dag repræsentere Danmark til Deaflympics. I dag har jeg i min taekwondo klub 3 medlemmer, som er helt afhængige af tolk og som er 3 forskellige steder i kupgraderne. Jeg har allerede haft en enkelt til kampstævne et par gange¹. Det er udfordrende og spændende på flere plan, og jeg glæder mig virkelig til at gå i dybden med denne opgave.

Afgrænsning af emnevalg:

Jeg har valgt i min afhandling udelukkende at koncentrere mig om folk med høretab af alle grader, da det er her, jeg har draget min erfaring gennem tiden. Jeg er bevidst om, at det er en mulighed, at noget af det, jeg kommer frem til, vil kunne overføres til andre målgrupper af folk med en nedsat sans. For at begrænse omfanget af afhandlingen træffer jeg et bevidst valg om ikke at inddrage disse andre grupper.

Problemformulering:

Skal DTaF optimere forbundets vilkår vedrørende tilgængelighed for folk med et hørehandikap?

Formår vi som forbund, at omfavne alle i en sport som hele tiden er i udvikling?

Slutteligt vil jeg se på, hvordan DTaF, PSD og DDI kan starte et samarbejde.

Jeg ønsker at undersøge om det at have et tab af en sans herunder høresansen, styrker de resterende sanser.

¹ Se bilag 1

Metode:

For at tilegne mig viden vil jeg benytte mig af internettets mange kilder. Jeg vil rette henvendelse til de formænd samt relevante fagpersoner, som vil kunne bidrage med nyttig viden. Derudover vil jeg filme en træning, så jeg kan se måden hvorpå mine elever agerer under en træning med døve udøvere samt med en tolk.

Hvornår er man döv:

Googler man: Hvornår er man döv! dukker der et hav af links op. Et af dem er temmeligt pålideligt. Nemlig det som tilhører høreforeningen i Danmark. De har nogle ret væsentlige tal og en definition, de fleste kan forstå:

Høreproblemer, hørenedsættelse, lydproblemer eller hørehandicap? Uanset, hvad vi kalder det, er antallet af mennesker, der ikke kan udnytte deres høresans fuldt ud, voldsomt stort. Hver 6. dansker over 18 år har problemer med hørelsen alligevel er mennesker med hørenedsættelse og døvblevne ofte en overset gruppe, da deres handicap er usynligt. At have dårlig hørelse er et kommunikationshandicap, der kan føre til social isolation.

- *Mindst 800.000 danskere har problemer med hørelsen. De fleste af disse har god støtte af tekst på TV og anden visuel information.*
- *Ca. 300.000 har et høreapparat og har brug for teleslynges og andre hjælpemidler.*
- *Ca. 50.000 har et svært høretab - og har bl.a. problemer med deres hørehandicap i forhold til at holde fast på et job.*
- *Ca. 8.000 er døvblevne eller har næsten ingen hørelse tilbage og har brug for tolkeservice. Heraf er ca. 800 personer på arbejdsmarkedet.*
- *Hver 10. i arbejde har høreproblemer.*²

Det er tal, de fleste ikke tænker over i deres dagligdag, men tal som taler deres tydelige sprog. Begrebet ”Døvblevne” er beskrevet af SFI, Det Nationale Forskningscenter For Velfærd.³

² <https://hoeforeningen.dk/viden-om/hoereproblemer/>

³ <https://www.vive.dk/media/pure/5065/276230>

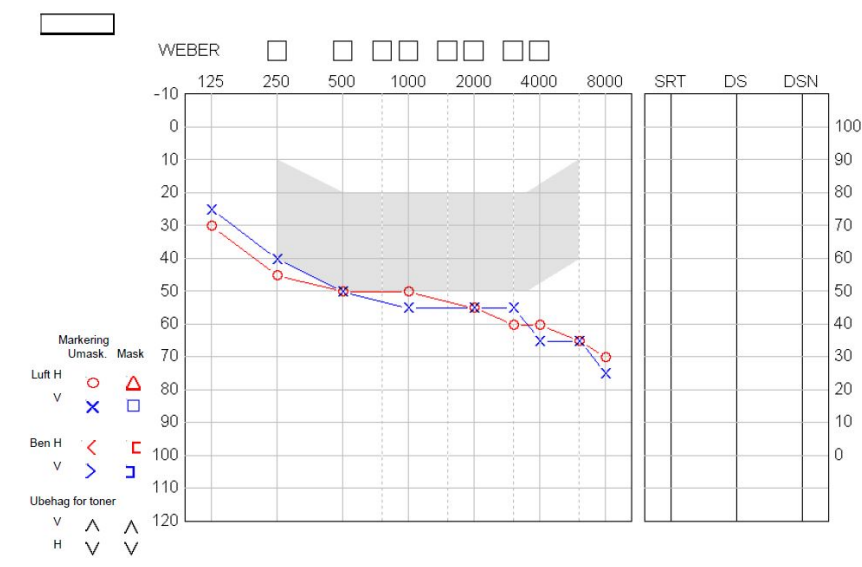
Har man et høretab, eller er helt døv, er man handicappet. Ser man på Danske Døves Landsforbunds definition ser den således ud:

Handicap er den situation, der opstår, når en person med en funktionsnedsættelse møder en barriere i samfundet, der betyder, at personen ikke har de samme muligheder som andre.⁴

Som hørehandicappet, er der hjælpemidler at hente som eksempelvis en tegnsprogstolk, en skrivetolk etc.

Hvad er en hørekurve:

Snakker man om hørekurver kommer man ikke udenom at nævne et audiogram. Et audiogram er et skema/diagram som viser ens evne til at høre. Testen udføres af en audiolog. Et audiogram består af to akser. På den lodrette akse aflæses lydstyrke og intensitet, som måles i decibel (dB). Jo længere nede på akserne ligger, jo højere er tonens lydstyrke. Øverst på akserne findes den laveste lydstyrke (0 dB). Denne tone kan mennesket normalt kun lige netop høre. Den vandrette akse viser tonefrekvens og tonehøjde, som måles i hertz (Hz). Jo længere til højre på akserne, jo højere er frekvensen. Denne bevægelse minder meget om et klaver: Jo længere til højre tangenten sidder, jo højere frekvens har tonen. En normal samtale ligger i frekvensområdet mellem 500 og 3.000 Hz.⁵ Det område som er markeret med gråt, (lydbananen), viser det normale høreområde.

⁴ <https://ddl.dk/doeve-tegnsprog/spoergsmaal-og-svar/>

⁵ <https://www.audionova.dk/ekspertise/audiogram/c>

Hvordan er man inkluderende i sportens verden herunder Taekwondo.

I min tid som udøver har jeg trænet i forskellige klubber rundt om i landet. Som fast medlem og som landsholdsudøver i teknik har jeg besøgt et hav af klubber gennem tiden. Det har givet mig et indblik i hvor forskelligt, man i klubberne vælger at være inkluderende. Én klub har fælleslokaler, andre træner på skoler og en tredje klub træner i et fitnesscenter. I min optik har klubberne dog en ting til fælles, et ansvar for at give rum til at skabe betydningsfulde og tryghedsskabende rammer for medlemmerne. På den måde kan man tilbyde meningsgivende og identitetsskabende fællesskaber igennem sporten. Det gælder i høj grad også når et medlem har en diagnose, eller et handicap.

Læser man den pjece som er udarbejdet i 2012 af Handicapidrættens Videnscenter, kan man læse vigtigheden i den inkluderende tilgang der skal til, når man i idrætsundervisning har med børn og unge af gøre med funktionsnedsættelse.⁶

Der skrives blandt andet:

Idrætsundervisningen er altså ikke blot et hygge-/afvekslingsfag, hvor eleverne kan røre sig lidt! Idrætsundervisningen rummer ud over læring i kroppens muligheder, idrættens værdier og - kultur nogle kvaliteter, som netop for elever med funktionsnedsættelse kan have ekstraordinær stor betydning.⁷

Den inkluderende tilgang til eleven er altså nøglen til læring og identitetsskabelse. Det handler om at lave strategier som gør, at alle på ”holdet” føler sig inkluderet. Det sociale aspekt i sporten er uhyre vigtigt, når man ønsker at skabe de bedste rammer for læring. Føler eleven sig tryk, skabes der, jævnført pjecen som nævnt ovenfor, bedre vilkår for læring og inkludering, samt ikke mindst identitetsskabelse.

I taekwondo underviser vi ikke bare vores elever i selve sporten, men også begrebet Do. Definitioner af ordet ”Do” er der mange af, men det kan oversættes som ”Vejen/Filosofien”.

⁶ <https://viden.sl.dk/media/4824/inklusion-i-idraetsundervisningen-vejledning-i-hvordan-man-inkluderer.pdf>

⁷ <https://viden.sl.dk/media/4824/inklusion-i-idraetsundervisningen-vejledning-i-hvordan-man-inkluderer.pdf> Side: 5.

De 7 sanser.

Der findes i alt 7 sanser.

Nedenfor ses de i vilkårlig rækkefølge.

- 1: Den visuelle sans (synssansen)
- 2: Den auditive sans (høresansen)
- 3: Den olfaktoriske sans (lugtesansen)
- 4: Den gustatoriske sans (smagssansen)
- 5: Den vestibulære sans (labyrinth- og ligevægtssansen)
- 6: Den taktile sans (berørings- og følesansen)
- 7: Den proprioceptive sans (muskel-ledsansen, stillingssansen og den kinæstetiske bevægelsessans).

Nedenfor har jeg valgt kort at uddybe de sanser som er relevante for afhandlingen.

1: Den visuelle sans, synssansen bruges via øjnene og hjælper os med at orientere os. Med tiden vil vores synssans forringes af forskellige årsager. Heriblandt kan nævnes, grå stær, grøn stær, og forkalkninger i øjnene.

2: De auditive sans, høresansen, er lydbølger som optages gennem øret, som efterfølgende omdannes til signaler i hjernen. Signaler vi omdanner til ord vi genkender.

5: Vestibulærsansen er også placeret i øret, og den hjælper os med blandt andet at holde balancen.⁸

I mit spørgsmål omkring hvorvidt tabet af en sans, styrker de resterende sanser kan man læse følgende på SOSU Nord, uddannelse i livskvalitet:

De syv sanser er indbyrdes afhængige. Mangler der input fra en sans, tager de andre sanser over, eller hvis en sans dominerer for meget er det på bekostning af andre sanser.⁹

Når stemmen og hørelsen ikke bruges til kommunikation, må andre sanser tage over. Hos den døve gælder dette synssansen og den kinæstetiske sans i form at det sprog der som tegnsprog bliver udført med hænderne. Er mundbevægelserne tydelige når man taler vil nogle hørehæmmede vi synes kunne aflæse dele af sproget ved hjælp af munden bevægelser.

⁸ <https://www.rigshospitalet.dk/afdelinger-og-klinikker/julianemarie/videnscenter-for-tidligt-foedte-boern/udvikling/Sider/Sanser-og-sanseintegration.aspx>

⁹ <https://sosunord.dk/futurelab/snoezel/sanserum/om-de-7-sanser/>

Hvordan kan DDI og DTaF evt. samarbejde?

Jeg har i mit arbejde med denne afhandling taget kontakt til Dansk Taekwondo Forbunds bestyrelse, ved at sende en mail til formanden Mireille Kempf¹⁰, samt formanden for Danske Døves Idrætsforbund (DDI), Michael Weber Steenberg.¹¹

Min henvendelse til de to formænd (DTaF og DDI) sker, for at få afklaret om der er et samarbejde mellem de to forbund, samt for at få svar på mine spørgsmål.

Ifølge CFR (Centralt ForeningsRegister) er der i Danmarks Idræts forbund i 2019 registreret 1.992.610 medlemmer.¹² Holder man det op mod Danske Døves Idrætsforbund er der her registreret omkring 400 medlemmer i 2020 hvorimod DTaF har i 2020 registreret med ca.7000 medlemmer. Der er altså tale om 3 forbund med meget stor divergens i deres registrerede medlemsantal.

Min mail til DTaF blev jeg besvaret af næstformand David Coupar.¹³

Her skriver han blandt andet til spørgsmålet om, hvordan man kan højne vilkår for døve og hørehæmmede, at det er op til de enkelte klubber at være transparente med hensyn til information. Derudover tilføjer han at Parasport Danmark og taekwondo er i en rivende udvikling på kamp siden, og at der er også er en klassificering af døve. Mere om det under afsnittet Parasport Danmark nationalt og internationalt. Næstformanden er åben for et samarbejde med DDI for netop at fremme døve para taekwondo udøvere i Danmark. Der allerede er et igangværende samarbejde med Parasport Danmark på kamp siden, hvor vi som bekendt i år 2021 har en kæmper med til de Para Olympiske Lege i Japan.

I min mail til DDI fik jeg et svar fra formand Michael Weber Steenberg.¹⁴

Vi startede med et videoopkald, hvor vi fik drøftet spørgsmålene, som derefter mundede ud i en mere konkret mail fra formanden.

¹⁰ Se bilag 2

¹¹ Se bilag 3

¹² <https://www.dif.dk/da/politik/vi-er/medlemstal#DIF's%20medlemstal>

¹³ Se bilag 4

¹⁴ Se bilag 5

Her skriver han blandt andet: *Vi er associeret medlem hos Parasport Danmark, der er medlem af DIF. Så i det store billede er vi et lille forbund, dog med store ambitioner.*

Han fortsætter:

Vi har ikke en egentlig samarbejdsaftale med Parasport Danmark - dels fordi vi ikke har noget tilfælles udover at vi begge hører under den gængse opfattelse af 'handicap kategorien'. Paralympics har ikke en klassifikation for høretab, så vi kan ikke deltage i Paralympics. Vi har vores egen Deaflympics og vores egen organisationsopbygning - både nationalt og internationalt.

Jeg har i mine empiriske undersøgelser lært at DDI er medlem af European Deaf Sports Organization (EDSO) samt International Committee Of the Sports for the Deaf (ICSD). Derudover har formanden inviteret mig ind til en snak om muligheder for at døve taekwondoelever kan blive medlem af DDI og på den måde højne kvaliteten på nationalt og internationalt niveau. DDI er åben for et fremtidigt samarbejde.

Parasport Danmark nationalt / internationalt .

Jeg kan umuligt skrive en afhandling som denne uden at tage fat i Parasport Danmark, en organisation som blev stiftet tilbage i 1971.¹⁵ Organisation har specialiseret sig i at tilbyde sport for folk med forskellige handicaps, herunder folk med et hørehandicap. Forbundet har 480 klubber tilknyttet, og er et specialforbund under Danmarks Idræts Forbund. De har både fokus på breddeidræt og eliteidræt.

Jeg sendte dem en mail meget lig den de andre forbund modtog.¹⁶

Efter nogen tid uden lyd tillod jeg mig at ringe til formand for breddeudvalget Lene Van Der Keur, som efterfølgende sendte min mail videre til Breddechef Søren Juul Kristensen, som kom med enkelte svar.¹⁷

Parasport Danmark er et forbund med ca. 11.600 registreret i CFR i 2020. Søren Juul Kristensen skriver i sine svar følgende:

DDI er formelt medlem af DIF via Parasport Danmark. I realiteten har vi kun et minimalt samarbejde med DDI.

Taekwondoforbundet har vi lidt samarbejde med mest fordi har en taekwondo atlet, som skal deltage i de Para Olympiske Lege.

¹⁵ <https://parasport.dk/om-parasport-danmark/om-forbundet/>

¹⁶ Se bilag 6.

¹⁷ Se bilag 7

Der er altså et samarbejde mellem PSD og DTaF, om end det er meget rettet mod enkelte udøvere. Da jeg spørger ind til DDI og et samarbejde, er det tydeligt at dette er minimalt. Det er første gang nogensinde at para taekwondo er på programmet til de paralympiske lege i Tokyo, der bekendt er rykket til 2021 på grund af Covid-19.¹⁸

Internationalt er der klassifikationer for døve. På taekwondo forbundets hjemmeside taekwondo.dk kan man under afsnittet ”Dommer” finde artikel 22 vedrørende de gældende kampdommerregler, herunder de internationale klassificeringer til døve. Denne artikel beskriver de ændringer af konkurrencereglerne som anvendes til Døve-Taekwondo.¹⁹

1. 1 Kvalificering af kæmper

Kæmperen skal have gået gennem klassificeringsprocedurer som skitseret i WTF Para-Taekwondo og Døve-Taekwondo klassifikationskode og fået tildelt Sportsklasse og Sportsklassestatus.

2. 2 Vægtklasser

Olympiske vægtklasser gælder for konkurrencer i Døve-Taekwondo.

3. 3 WTF World Deaf-Taekwondo mesterskaber vil blive afholdt på grundlag af den seneste stående procedure for ”WTF World Deaf-Taekwondo Championships

Klassificeringer kaldes Deaf P 60 og Deaf K 60. Jeg har fået andre oplysninger fra formanden for DDI, men den del vender jeg tilbage til.

I min søgen på at finde ud af hvorvidt der er et samarbejde mellem PSD og ICSD, er det noget mere indviklet.

Jeg har fundet en skrivelse fra den internationale para olympiske komite (IPC), hvor der rettes op på en misforståelse. Formanden er blevet citeret forkert.²⁰ Sir Phillip

¹⁸ <https://www.paralympic.org/taekwondo>

¹⁹ https://www.taekwondo.dk/files/Dokumenter/Statisk/Dommer/Dommerreglerne_Kamp_Manchester_udgave_finale_DTaFs_side.pdf

²⁰ <https://www.paralympic.org/news/ipc-statement-regarding-deaf-sports-and-paralympic-games>

Craven blev citeret *“It is an objective to get some events for deaf athletes into the Paralympics”* så de kunne deltage i paraolympiske lege i Tokyo 2020. Det blev så rettet til at han ikke mente de kunne dette, men at man på sigt ville arbejde på at få døve til at være en del af paralympics.

For at komme en smule mere i dybden sendte jeg en mail til World Taekwondo (fremadrettet WT) for at høre dem om der var et samarbejde mellem WT og ICDS.²¹ Olof Hansson, Para Taekwondo Director, Sport & Event Management World Taekwondo. WT svarede mig tilbage efter ganske kort tid.²²

Olof Hansson beretter at de anerkender ICSD og at de har prøvet at have et stærkt samarbejde med ICDS, da WT anerkender, at ICSD har skabt muligheden for at få døve taekwondo på den internationale ”scene”. Olof Hansson skriver også at de håber på, på sigt at kunne få ICDS ind under WT, men at de på nuværende tidspunkt anbefaler døve at stille op under ICDS.

World Taekwondo skabte i 2005 organisationen World Para Taekwondo. Det blev gjort for at promovere og udvikle para sportsatleter. Først i 2009 blev taekwondo en del af Deaflympics og i 2013 blev det muligt for både kamp og teknik at konkurrere.²³

²¹ Se bilag 8

²² Se bilag 9

²³ http://m.worldtaekwondo.org/para-wt/para_about.html

Træning af folk med et hørehandicap.

I min rolle som instruktør er en af mine opgaver at sørge for, at alle elever bliver inkluderet i træningen. Derfor har jeg sørget for, at jeg har en tegnsprogstolk med til alle træninger. I min klub er der 3 elever med hver deres grad af høretab, De har derudover også hver deres bæltegrad, så det stiller store krav til tolken, hvad angår placering. Da vi bruger koreanske ord og vendinger, stilles der også krav til at tolken har et indgående kendskab til det pensum, vi træner efter. Derfor er det altid de samme 2 tolke som benyttes. Skulle der komme en vikar, bestræber jeg mig på at bruge den samme. Der er gennem tiden udviklet faste tegn for eks, Area Makki, Ap Chagi, Kyeongne osv. tegn som er indforstået, men direkte oversat til dansk. Det betyder også at det er en ekstra udfordring for de døve at tilegne sig alle de koreanske ord og vendinger, vi bruger. Hvilket kan være en udfordring til eksempelvis en graduering eller et stævne.

Under selve træningen, er det tolkens opgave at formidle, hvad der bliver instrueret i, samt at formidle, hvad de resterende elever snakker om. Tolken er altså de tre 3 døves øre, så at sige.

Min erfaring er at mange vælger, at "fravælge sig" brug af tolke, fordi det kan virke enten besværligt, fremmed eller uvant, hvilket igen ofte vil forhindre folk med høretab i at blive inkluderet. Der er ikke noget evidens for, at det ikke også skulle være gældende i sportsverdenen. Min erfaring bliver understøttet af en undersøgelse som Incita i 2020 kunne dokumentere i deres arbejdsgiveranalyse.²⁴

²⁴ <https://ddl.dk/nyheder/nyhed/ny-arbejdsgiveranalyse-vaekker-bekymring/>

Danske Døves Landsforbunds formand Lars Knudsen har efterfølgende skrevet om resultaterne.

- Det er en ærgerlig tendens og desværre har udviklingen været sådan i mange år. Døve skal anerkendes af samfundet, så vores kompetencer og talenter værdsættes og kommer i spil – også på arbejdsmarkedet.

Det sociale aspekt er vigtigt for udøverens evne til at træne og yde det optimale, da der både før og efter træning sker en inklusion i fællesskabet som nævnt tidligere i afsnittet ovenfor, *Hvordan er man inkluderende i sportens verden herunder Taekwondo.*²⁵

Det forholder sig sådan, at man i Danmark som døv eller hørehæmmet har ret til tolk. Den nationale tolkemyndighed (fremadrettet DNTM) er den instans, hvor der søges om tegnsprogstolkning.

De skriver på deres side følgende:²⁶

Loven siger, at der gives tidsubegrænset tolkning til aktiviteter, som er nødvendige for, at personer med hørehandicap kan deltage i samfundslivet på lige fod med andre borgere. Socialministeriet har lavet en bekendtgørelse med de aktiviteter, man kan få tidsubegrænset tolkning til.

Det er altså den døves ret at have en tolk, men denne tolk er kun til stede under træningen. Derfor er det en ekstra udfordring at skabe de relationer som potentielt kan skabe tryghed og meningsgivende rammer for eleven under selve træningen.

²⁵ <https://viden.sl.dk/media/4824/inklusion-i-idraetsundervisningen-vejledning-i-hvordan-man-inkluderer.pdf>

²⁶ <https://dntm.dk/index.php/tolkebruger/hvad-kan-jeg-fa-tolk-til>

Træning med tegnsprogstolk.

I den træning jeg har skildret på filmen, ses hvordan alle elever er vant til, at der er en tegnsprogstolk.²⁷

Som instruktør har jeg hele tiden i baghovedet, at når jeg taler skal tolken nå at oversætte det talte, før jeg kan give en kommando, eksempelvis ”Keuman, Joonbi eller Shijak”. Jeg har sammen med tolken udviklet strategier, vi benytter os af til træning.

Jeg bruger ikke meget energi på at tage hensyn til hvor tolken befinder sig, da det er dennes opgave at finde den rette placering. Vedkommende er uddannet med en Bachelor grad, så det er forventeligt, at der er styr på den del, så jeg kan holde fokus på at undervise. Tolkene er også vant til at være til stede og har en ret god fornemmelse af, hvor det er klogt at stå og ikke stå i de mange forskellige formationer og diagrammer, vi arbejder med i taekwondo. Fordelen ved en tegnsprogstolk er at denne er uddannet til at simultantolke, og derfor er der ikke den store forskydningstid i tolkningen.

Center for Døve har på fineste vis defineret de ovennævnte begreber.²⁸

Tegnsprogstolkning adskiller sig fra almindelig tolkning mellem to talte sprog. En tegnsprogstolk tolker simultant – altså samtidigt – til forskel fra fremmedsprogstolke, der i en lignende samtale situation tolker konsekutivt – altså tolker det sagte, mens taleren holder en pause.

Til træningen ses det, hvordan de hørende er blevet vant til at omgå folk med et høretab og hvordan de med deres fagter, hvis tolken ikke er i nærheden, stadig selv vælger være inkluderende og skabe den nødvendige dialog.

²⁷ Se bilag 10

²⁸ <https://www.cfd.dk/tolkning/tolkesituationer/sygehus-og-sundhedsvaesen>

Diskussion.

Igennem min opgave er det blevet tydeligt for mig at der er flere ting, som ikke hænger sammen.

Der er en klar definition af hvornår man er døv og hvornår man har et høretab, som beskrevet i opgaven. Det beskrives også, at man med et defineret høretab er handicappet.

Ønsker en døv at dyrke sport kan denne altså melde sig ind i en lokal døvaidrætsforening og på den måde blive medlem af DDI uanset om udøveren er elite eller bredde. Udøveren er altså en handicappet idrætsudøver, men denne er ikke en del af PSD.

Da jeg talte med formanden for DDI, fik jeg en fornemmelse af, at samarbejdet mellem DDI og PSD ikke er særligt fyldestgørende, samt at der ligeledes ikke er det store samarbejde mellem dem. Et af mine spørgsmål i min mail gik konkret på, om der var et samarbejde. Dette er ikke tilfældet hvilket jeg fik bekræftet fra begge instanser. Det eneste de to har til fælles er at de begge er en del af ”handicap kategorien” hvad angår specialforbund.

Jeg synes det er bemærkelsesværdigt, at de specialforbund med så meget potentiale ikke samarbejder. Det må kunne formodes, at et sådant samarbejde ville kunne skabe solide broer mellem DDI og PSD. Når jeg tænker internationalt er det oplagt at skabe broer til EDSO, IPC og IDCS.

Det paradoksale er, at der i WT Para afdeling, er lavet klassificeringer til døve, men de døve henvises til at stille op under ICDS, da World Para Taekwondo ikke selv afvikler noget for døve på den internationale scene. Tilbage i 2009 skabte WT Para Taekwondo Committee (PTC fremadrettet). Det må formodes at der har været en langsigtet plan med dette. Denne plan er dog ikke til at støve op nogle steder. Min tese er at WT og PTC har et ønske om at komme med til de paraolympiske lege. Jeg hæfter mig ved, at det ikke er muligt at finde noget hos IDCS omkring deres ønske om skabe relationer mellem dem og IPC. Det eneste jeg har kunne finde, hvor der er nogen form for dialog mellem IPC og ICSD, er i Buenos Aires i 2013. Sir Philip Craven og den dengang nye ICSD præsident Valery Rukhledev, havde en snak om at inkludere ICDS i paralympics.²⁹

²⁹ <https://www.paralympic.org/news/ipc-statement-regarding-deaf-sports-and-paralympic-games>

Det samme er gældende for DTaF. Rammerne for at afvikle stævner for døve og hørehæmmede er der, da man har valgt at nedskrive reglerne, som skal bruges i tilfælde af, at det skulle gennemføres. Dog er det ikke min oplevelse at DTaF har gjort nogen særlig indsats for, at være omfavnende og skabe tilgængelighed. Det svar jeg har fået fra DTaF er, at det er op til de enkelte klubber at skabe den fornødne tilgængelighed, samt at være transparent. DTaF har udtalt at de gerne ser et samarbejde med DDI.

I taekwondo har vi betegnelse og begrebet ”Do”, som let er oversat til ”vejen”. Vi har sammen en fælles ”vej” vi går, og hver enkelt elev også har sin ”vej” hvor man udvikler os individuelt. På den ”vej” sker der en personlig udvikling ikke kun hvad angår pensum, men så sandelig også mentalt. ”Do” kan også opfattes som ideologien bag sporten. En ideologi som blandt andet også bryster sig af at være en sport for alle. Det er svært at gennemskue om DTaF rent faktisk lever op til ”Do”, hvis man lægger ansvaret ud til de enkelte klubber og ikke tager førerstokken på hele Parasporten. Kan man som forbund være inkluderende, hvis man vælger at sætte sit fokus på den enkelte succesrige udøver, frem for at sætte fokus på bredden? Her tænker jeg naturligvis på bredden indenfor Parasport.

Det handler som beskrevet om, at lave betydningsfulde og tryghedsskabende rammer for medlemmerne. Det ansvar lægges ud til klubberne. Jeg har svært ved at se, hvordan de rammer kan blive helt optimale, hvis ikke vi har et forbund som går forrest. Den kritiske læser vil tænke, ”jamen har du oplevet, at det ikke er tilfældet”? Jeg oplever et forbund som ikke er banebrydende på det område. Et forbund hvis visioner ikke handler om at fremme Parasporten indenfor breddeidræt. Hvor er forbundets visioner for Parasporten, både indenfor bredde og elite? Det er ikke at finde på forbundets hjemmeside. Der står intet om DTaF indsats i Danmark på den front. Det man finder derinde er nyhedsbreve og informationer om de internationale resultater indenfor parasport.

I november 2019 deltog jeg i et netværksmøde omhandlende elite og talentudvikling i Aarhus indenfor taekwondo. Der snakkede jeg blandt andet om at udvikle parasporten indenfor bredde og på sigt elite. Desværre ramte Covid-19 os og derfor er der ikke sket det store på den front. Jeg ville mene, at det havde været ønskeligt, at forbundet havde været repræsenteret til netværksmødet.

I min afhandling har jeg forsøgt at skildre, hvordan det for en minoritet, som eks, døve er en klar barriere for at blive inkluderet på lige fod med hørende. Det ses i den

undersøgelse som Incita i 2020 kunne dokumentere i deres arbejdsgiveranalyse. Der er intet som tyder på at det er anderledes i sportens verden. Det er min klare holdning, at taekwondo er en sport, som i den grad ville kunne gå forrest, hvis taekwondoforbundet og klubberne skabte bro mellem dem og DDI. En bro som igen kunne være grobund for at øge både bredde, eliten, og ikke mindst sende et signal om at vi er en sport som inkluderer alle.

Konklusion:

Jeg skrev i min motivation, at jeg blandt andet gennem tiden har oplevet en tendens til at døve ikke blev inkluderet i sportens verden på lige fod med hørende. Det tæser holder jeg fast i, da jeg på baggrund af mine empiriske undersøgelser ikke har fået det modbevist.

Det er min klare overbevisning at DTaF bør optimere forbundets vilkår vedrørende tilgængelighed for folk med at hørehandikap. Herunder tænker jeg specielt på parasporten. Derfor må det også konkluderes at Dansk Taekwondo Forbund ikke er inkluderende og omfavnende overfor minoritetsgrupper herunder døve og hørehæmmede, til trods for, at det er et forbund som konstant, er i en rivende udvikling.

Jeg ville mene på baggrund af min problemformulering, at det er oplagt at DTaF som det store forbund det er skulde tage teten og starter et samarbejde med DDI. Et samarbejde der ville være grobund for en lys fremtid indenfor parasporten både indenfor bredde og elite. Specielt nu hvor behovet er der, med døve og hørehæmmede medlemmer af forbundet.

Det forholder sig altså sådan, at der er en masse forbund, organisationer og drivkraft rundt om i taekwondo verdenen. Dog har ingen af de mange forbund og organisationer nationalt, som internationalt formået at tage det første skridt mod et vedvarende samarbejde.

I mit spørgsmål omkring hvorvidt tabet af en sans, styrker de resterende sanser kan man læse følgende på SOSU Nord, uddannelse i livskvalitet:

De syv sanser er indbyrdes afhængige. Mangler der input fra en sans, tager de andre sanser over, eller hvis en sans dominerer for meget er det på bekostning af andre sanser.³⁰

Det betyder at døve og hørehæmmede elever i taekwondo, derfor må opleve en større agtpågivenhed i eksempelvis kampsituationer, da de mangler en sans, nemlig høresansen. Deres synssans tager altså derfor over.

Perspektivering:

Under hele arbejdet med denne afhandling har jeg siddet med en fornemmelse af, at der er noget uklart mellem DDI og Parasport Danmark. Hvad det er finder vi nok aldrig ud af, men faktum er, at der ikke etableres noget samarbejde mellem de to forbund, som det ser ud lige nu.

Forholder det sig sådan at disse nationale udfordringer også gør de sig gældende internationalt? Så opfatter jeg det som en hel kultur der skal ændres og en generel opfattelse af hvornår er man handicappet og hvornår er man ”for lidt handicappet” til eksempelvis at kunne deltage til de Para Olympiske Lege.

Som skrevet i min motivation blev der skabt en drivkraft i mig i Sofia 2013, og denne har været med til at skabe drømme. Drømmen er på sigt at kunne afvikle stævner for døve og hørehæmmede i Dansk Taekwondo Forbunds regi, måske endda udvide det til folk med andre handikaps. Dette ville nok kræver en ny afhandling om hvordan det ville kunne gribes an.

³⁰ <https://sosunord.dk/futurelab/snoezel/sanserum/om-de-7-sanser/>

Bilagsliste:

Bilag 1: Film med døv kæmper.

Bilag 2: Mail sendt til DTaF d.18.03.2021.

Bilag 3: Mail sendt til DDI d.18.03.2021.

Bilag 4 : Mail fra DTAF Næsteformand David Coupar d. 19.03.2021.

Bilag 5: Mail fra formand: Michael Weber Steenberg - DDI d. 24.03.2021.

Bilag 6: Mail sendt til Parasport Danmark.

Bilag 7: Mail modtaget fra Parasport Danmark d.30.03.2021

Bilag 8: Mail sendt til Word taekwondo d.28.03.2021

Bilag 9: Mail Modtaget fra Para Taekwondo Director World Taekwondo

Bilag 10: Træning med tegnsprogstolk.

Kildeangivelse:

<https://hoeforeningen.dk/viden-om/hoereproblemer/>

<https://www.vive.dk/media/pure/5065/276230>

<https://ddl.dk/doeve-tegnsprog/spoergsmaal-og-svar/>

<https://www.audionova.dk/ekspertise/audiogram/c>

<https://viden.sl.dk/media/4824/inklusion-i-idraetsundervisningen-vejledning-i-hvordan-man-inkluderer.pdf>

<https://viden.sl.dk/media/4824/inklusion-i-idraetsundervisningen-vejledning-i-hvordan-man-inkluderer.pdf> Side: 5.

<https://www.rigshospitalet.dk/afdelinger-og-klinikker/julianemarie/videnscenter-for-tidligt-foedte-boern/udvikling/Sider/Sanser-og-sanseintegration.aspx>

<https://sosunord.dk/futurelab/snoezel/sanserum/om-de-7-sanser/>

<https://www.dif.dk/da/politik/vi-er/medlemstal#DIF's%20medlemstal>

<https://parasport.dk/om-parasport-danmark/om-forbundet/>

<https://www.paralympic.org/taekwondo>

https://www.taekwondo.dk/files/Dokumenter/Statisk/Dommer/Dommerreglerne_Kamp_Manchester_udgave_finale_DTaFs_side.pdf

<https://www.paralympic.org/news/ipc-statement-regarding-deaf-sports-and-paralympic-games>

http://m.worldtaekwondo.org/para-wt/para_about.html

<https://ddl.dk/nyheder/nyhed/ny-arbejdsgiveranalyse-vaekker-bekymring/>

<https://viden.sl.dk/media/4824/inklusion-i-idraetsundervisningen-vejledning-i-hvordan-man-inkluderer.pdf>

<https://dntm.dk/index.php/tolkebruger/hvad-kan-jeg-fa-tolk-til>

<https://www.cfd.dk/tolkning/tolkesituationer/sygehus-og-sundhedsvaesen>

<https://www.paralympic.org/news/ipc-statement-regarding-deaf-sports-and-paralympic-games>

<https://sosunord.dk/futurelab/snoezel/sanserum/om-de-7-sanser/>